

A vállalkozások besorolása illetve azok adójogi vonzatai

A társas vállalkozások bizonyos méret szerinti besorolásához számos előny kapcsolódhat, így a helyes besorolás meghatározása a legtöbb vállalkozás számára elkerülhetetlen. A vállalkozási méret megállapítása azért fontos, mert a kis- és középvállalkozási méretbe tartozó vállalkozásoknak (a továbbiakban: kkv-k) bizonyos adójogszabályi rendelkezések kedvezményeket biztosítanak, illetve a közvetlen állami támogatások igénybevételének is feltétele lehet a kkv kategóriába történő besorolás.

Cikkem alapvető célja, hogy a kkv méretbe történő besorolás szempontjait és módját ismertessem, de fontosnak tartom röviden leírni a társasági adóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (továbbiakban Tao tv.) és a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról szóló 2003. évi XC. törvény (továbbiakban UTIA tv.) kkv mérethez kötötten alkalmazható szabályait is.

A vállalkozások besorolásának szabályai

I. A gazdasági mutatók vizsgálata

Az Európai Unióhoz történt csatlakozásunk időpontjától hazánkban is alkalmazni kell az uniós szabályokat, illetve a nem szabályozott területekre vonatkozó jogi szabályozásunknak összhangban kell lennie az unió mindenkori jogrendszerével. Ennek következtében szükségessé vált a kkv-kkal kapcsolatos jogszabályi kategóriák, értékhatárok és egyes kapcsolódó fogalmak harmonizációja is.

Korábban már létezett a kkv-k besorolásához alapul szolgáló törvényünk (1999. évi XCV. tv.), azonban 2004. május 1-jétől ezt felváltotta a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (továbbiakban Kk. tv.). A **Kk. tv. tartalmazza azokat az értékhatárokat, létszámkorlátokat, egyéb szempontokat**, amelyek alapján eldönthető, hogy egy adott vállalkozás kkv-nak minősül-e, illetve azon belül mikro-, kis- vagy a középvállalkozás méretkategóriájába

tartozik-e. A vállalkozások kkv kategóriába történő besorolását tehát a Kk. tv.-ben foglaltak alapján kell elvégezni.

A méret szerinti besoroláshoz a vállalkozásra vonatkozó **három** – a vállalkozás beszámolójában található – **gazdasági mutató** szükséges, melyekre vonatkozóan a Kk. tv. a 3. §-ában felső korlátot határoz meg a következőképpen.

A kkv kategóriába az a vállalkozás tartozik, melynek

- Az összes foglalkoztatotti létszáma 250 főnél kevesebb és
- Az éves nettó árbevétele legfeljebb 50 millió eurónak megfelelő forintösszeg vagy a mérlegfőösszege legfeljebb 43 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

A kkv kategórián belül a Kk. tv. megkülönbözteti a kis- illetve a mikrovállalkozási méretet.

Kisvállalkozás az a vállalkozás, melyre a következő mutató értékek teljesülnek:

- Összes foglalkoztatotti létszáma 50 főnél kevesebb és
- Éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 10 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

Mikrovállalkozásnak pedig az a vállalkozás minősül, melynek

- Összes foglalkoztatotti létszáma 10 főnél kevesebb és
- Éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 2 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

Ahhoz hogy egy társaság besorolást nyerjen valamelyik kkv kategóriába, a fent említett **három gazdasági mutató közül csak kettőnek** kell megfelelnie. A foglalkoztatotti létszámra vonatkozó feltételnek mindenképp teljesülnie kell, azonban – tekintettel arra, hogy a feltétel vagyis az éves nettó árbevételre vagy a mérlegfőösszegre vonatkozó kritérium közül elegendő, ha csak az egyiket teljesíti a vállalkozás.

Az euróban meghatározott összegek forintba történő átszámításakor a Magyar Nemzeti Bank által megállapított, a vállalkozás üzleti évének lezárásakor (naptári éves adózó esetén december 31-én) érvényes deviza középfolyamot kell alkalmazni. Újonnan alapított vállalkozás esetén a tárgyévet megelőző év utolsó napján érvényes, MNB által megállapított deviza középfolyamot kell alkalmazni.

Például a 2012-ben alapított vállalkozás esetén a 2011. december 31-én érvényes MNB árfolyam az irányadó.

A Kk. tv. meghatározza, hogy a besoroláskor vizsgálandó mutatókat milyen dokumentumok alapján kell elvégezni. A Kk. tv. 5. §-ában található rendelkezés szerint a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban Szt.) hatálya alá tartozó vállalkozásoknak az összes foglalkoztatotti létszám, a nettó árbevétel és a mérlegfőösszeg adatokat az utolsó összevont (konszolidált) beszámoló, ennek hiányában az éves beszámoló vagy az egyszerűsített éves beszámoló alapján kell megállapítani.

Az egyéni vállalkozók minősítése az adóbevallásuk szerint, a foglalkoztatotti létszám alapján történik, az egyszerűsített vállalkozói adó (a továbbiakban: Eva) hatálya alá tartozó vállalkozások pedig a saját maguk által vezetett nyilvántartás adatai alapján végzik el besorolásukat. Az Eva hatálya alá tartozó vállalkozásoknak külön a foglalkoztatotti létszámra vonatkozó nyilvántartással kell rendelkezniük a kkv-nak történő minősítéshez. Tekintettel arra, hogy az egyéni vállalkozók és az Eva-alanyok esetében a besorolás a foglalkoztatotti létszám adatokon alapul, esetükben nincs szükség a pénzügyi mutatók vizsgálatára. Ez vonatkozik a Szt. hatálya alá tartozó Eva-alanyokra is függetlenül a beszámoló-készítési kötelezettségüktől és függetlenül attól, hogy ők a beszámoló alapján rendelkeznek a nettó árbevételre és a mérlegfőösszegre vonatkozó adatokkal.

Amennyiben a vállalkozás működési ideje – a besorolás alapját képező beszámolási időszak – **1 évnél rövidebb**, az adatokat éves szintre kell vetíteni. Ilyen, 12 hónapnál rövidebb üzleti év lehet például az előtársasági időszakot követő első üzleti év, vagy átalakulás esetén a jogutód üzleti éve, ill. az Eva-alanyiség év közbeni megszűnését követő üzleti év.

A vizsgálandó gazdasági mutatók közül az évesítést csak az értékesítés nettó árbevételére vonatkozóan kell elvégezni, úgy hogy az értékesítés nettó árbevételi adatát el kell osztani a beszámolóval lefedett működési napok számával, és meg kell szorozni az adott év napjainak számával. A törzidőszaki foglalkoztatotti létszám valamint a beszámoló mérlegfőösszeg adatának évesítésére nincs szükség, ezeket változatlanul hagyva éves szintű adatoknak kell tekinteni.

Újonnan alapított vállalkozások – melyek még nem rendelkeznek megelőző évi beszámolóval – esetében a

besorolást a tárgyévre vonatkozóan elkészített üzleti terv alapján kell elvégezni. Tekintve, hogy az üzleti terv nem tartalmaz mérlegfőösszeget, ezért a besorolásnál a nettó árbevétel és a foglalkoztatotti létszám adatait kell számba venni. Az üzleti tervben található adatok tekintetében nem kell az évesítést elvégezni.

Az új vállalkozásokkal azonosan kell eljárni a besorolás során minden olyan esetben, amikor a vállalkozás a besorolásra előírt napon még nem rendelkezik elfogadott beszámolóval. Így kell eljárnia a jogelőd nélkül létesített, új vállalkozásokon kívül az átalakulással létrejött jogutódnak is, kivéve a beolvadással formájában történő átalakulás esetén az átvevőnek, kiválással történő átalakulás esetén a fennmaradó vállalkozásnak, ha már rendelkezik korábbi beszámolóval.

II. Függetlenségi kritérium

Az a vállalkozás, amelyben az állam vagy az önkormányzat (magyar vagy külföldi) közvetlen vagy közvetett tulajdoni részesedése **meghaladja a 25 százalékot**, abban az esetben sem minősülhet kkv-nak, ha a gazdasági mutatók alapján felállított kritériumoknak eleget tesz.

Tehát egy vállalkozás csak akkor sorolható a kkv kategóriába, ha benne az állam vagy az önkormányzat közvetlen vagy közvetett tulajdoni részesedése 25 százaléknál nem több. Mindemellett természetesen a fent említett foglalkoztatotti létszámra és a nettó árbevételre vagy a mérlegfőösszegre vonatkozó értékhatároknak is eleget kell tennie.

III. Önálló-, partner- és kapcsolódó vállalkozások

Ezen fogalmi meghatározásoknak a kkv kategóriába történő soroláskor azért van jelentősége, mert az önálló vállalkozásnak minősülő vállalkozás a saját nyilvántartása (egyedi beszámolója) alapján végzi el a besorolást, viszont ha az adott vállalkozásnak van partner- és/vagy kapcsolódó vállalkozása, akkor a besoroláshoz szükséges gazdasági mutatókat a konszolidált beszámoló alapján, konszolidált beszámoló hiányában a partner - és/vagy kapcsolódó vállalkozások saját nyilvántartásaiban szereplő adatok összehasonlításával kell megállapítani.

A Kk. tv. 4. §-ában található a kapcsolódó vállalkozás, a partnervállalkozás illetve az önálló vállalkozás fogalma.

Kapcsolódó vállalkozások azok, amelyek egymással az alábbiakban felsorolt valamely kapcsolatban állnak:

- egy vállalkozás egy másik vállalkozás tulajdoni részesedésének (részvényeinek) vagy a szavazatának a többségével rendelkezik,
- egy vállalkozás egy másik vállalkozásban jogosult arra, hogy a vezető tisztségviselők vagy a felügyelő bizottság tagjai többségét megválassza vagy visszahívja,
- egy vállalkozás egy másik vállalkozás felett a tulajdonosokkal (részvényesekkel) kötött szerződés vagy a létesítő okirat rendelkezése alapján - függetlenül a tulajdoni hányadtól, a szavazati aránytól, a megválasztási és visszahívási jogtól - döntő irányítást, ellenőrzést gyakorol,
- egy vállalkozás egy másik vállalkozásban - más tulajdonosokkal (részvényesekkel) kötött megállapodás alapján - a szavazatok többségét egyedül birtokolja,
- kapcsolódó vállalkozásnak minősülnek azok a vállalkozások is, amelyek egy vagy több vállalkozáson keresztül állnak egymással az előzőekben felsorolt kapcsolatban,
- kapcsolódó vállalkozásnak minősülnek továbbá azok a vállalkozások is, amelyek egy természetes személy vagy közösen fellépő természetes személyek egy csoportja révén az előző öt esetben meghatározott kapcsolatban állnak egymással, amennyiben tevékenységüket vagy tevékenységük egy részét az érintett piacon vagy egymással szomszédos piacokon folytatják.

Annak eldöntéséhez, hogy mit kell szomszédos piac alatt érteni, a Kk. tv. 19. § 4. pontja ad eligazítást, miszerint szomszédos piac az adott terméknek vagy szolgáltatásnak az a piaca, amely a termék vagy szolgáltatás végső fogyasztóhoz való eljuttatására létrehozott termelési, értékesítési folyamatban vertikálisan az adott piacot megelőző vagy követő szinten helyezkedik el.

Tehát a Kk. tv. a szomszédos piacot a termék vagy szolgáltatás végső fogyasztóhoz történő eljuttatására létrehozott termelési és értékesítési folyamatban történő elhelyezkedése alapján minősíti. Így például ha az egyik vállalkozás előállítja a terméket, a másik pedig ezt értékesíti, akkor a két vállalkozás szomszédos piacon folytatja tevékenységét.

Az érintett piac fogalmi meghatározásához a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (továbbiakban Tpv.) tartalmaz szempontokat. A Tpv. 14. §-a szerint az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és annak a földrajzi területnek a figyelembevételével kell meghatározni, amelyen az adott áru értékesítése történhet.

Az előzőek alapján jellemzően akkor beszélhetünk kapcsolódó vállalkozásról, ha egy vállalkozás részesedése egy másik vállalkozásban meghaladja az 50 százalékot, vagyis ha például egy vállalkozás 70 százalékos tulajdoni részesedéssel rendelkezik egy másik társaságban, akkor mindkét vállalkozás kapcsolódó vállalkozásnak minősül.

Partnervállalkozásnak minősül az a vállalkozás,

- amely nem minősül kapcsolódó vállalkozásnak, és
- amelyben más vállalkozásnak kizárólagosan vagy több kapcsolódó vállalkozásnak együttesen, illetve amelynek más vállalkozásban kizárólagosan vagy több kapcsolódó vállalkozással együttesen a tulajdoni részesedése - jegyzett tőkéje vagy szavazati joga alapján - legalább 25%.

A partnervállalkozás legtipikusabb esete, amikor egy vállalkozás részesedése egy másik vállalkozásban eléri a 25 százalékot, de nem haladja meg az 50 százalékot, és mindemellett nem teljesül a kapcsolódó vállalkozásokra vonatkozó egyik kritérium sem. Például egyik vállalkozás a másik vállalkozásban nem birtokolja egyedül a szavazatok többségét stb.

Önálló vállalkozásnak az a vállalkozás minősül, amely nem minősül sem partnervállalkozásnak, sem pedig kapcsolódó vállalkozásnak. Önálló vállalkozás legjellemzőbben az a vállalkozás, amely vállalkozásban más vállalkozás részesedése nem éri el a 25 százalékot, és maga sem rendelkezik 25 százalékos vagy azt meghaladó részesedéssel egy másik vállalkozásban.

Az önálló vállalkozás fogalmának megvalósulásához egy másik oldalról, a **befektetők érdekeltsége** tekintetében is vizsgálni kell a vállalkozást, vagyis ha a vállalkozásnál befektetői érdekeltség áll fenn, az a vállalkozás tekintendő önálló vállalkozásnak

- amellyel a befektető(k) külön-külön és együttesen sem állnak kapcsolódó vállalkozási viszonyban, (a partnervállalkozási viszony fennállhat), vagy

- amelynél a befektető(k) – a kapcsolódói viszonyt létesítő tulajdonlás ellenére – sem közvetve, sem közvetlenül nem vesz(nek) részt a vállalkozás tényleges irányításában, vagy
- amelynek a befektetői (önmagukban) nem működnek vállalkozásként.

Ellenkező esetben, vagyis ha a felsorolt feltételek egyike sem teljesül, a vállalkozás nem minősül önálló vállalkozásnak.

A Kk. tv. alkalmazásában annak 19. § 1. pontja szerint befektetőnek minősülnek

- a) állami befektető társaságok,
  - finanszírozáshoz való hozzáférés elősegítése céljából rendszeresen kockázatitőke-befektetést folytató egyének vagy csoportok, akik vagy amelyek a tőzsdén nem jegyzett vállalkozások alaptőkéjébe fektetnek be, azzal a feltétellel, hogy az érdekeltségük az adott vállalkozásban kevesebb, mint 1 250 000 euró, illetve az annak megfelelő forintösszeg,
  - a szövetkezeti üzletrész hasznosító gazdasági társaság,
- b) felsőoktatási intézmények, nem felsőoktatási intézmény szervezetében működő oktatási és szaktanácsadási intézmények, a felső- vagy középfokú oktatás gyakorlati háttereként termelő tevékenységet folytató tangazdaságok és tanüzemek, nonprofit kutatási központok, valamint nem felsőoktatási intézmény szervezeteként - költségvetési formában működő - egyéb kutatóhelyek,
- c) a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény 5. § (1) bekezdésének 60. pontjában meghatározott intézményi befektetők,
- d) az évi 10 millió eurót, illetve az annak megfelelő forintösszeget meg nem haladó költségvetéssel és kevesebb, mint 5000 lakossal rendelkező helyi önkormányzatok.

Mindezek alapján elmondható, hogy egy vállalkozás akkor tekinthető önálló vállalkozásnak, ha nem áll egy vállalkozással sem kapcsolódó- vagy partnervállalkozási viszonyban, ill. ha a befektetői érdekeltség tekintetében a felsorolt feltételek valamelyike teljesül.

Például

1. Ha egy társaságban a Kk. tv. 19. § 1. pontja szerinti befektetők valamelyike részesedéssel rendelkezik, és a

befektető részesedése eléri a 25 százalékot, de nem haladja meg az 50 százalékot (vagyis partnervállalkozásnak minősülnek), akkor önálló vállalkozásról beszélünk.

2. Abban az esetben ha egy vállalkozásban egy Kk. tv. 19. § 1. pontja szerinti befektető kapcsolódó vállalkozási viszonyt létesítő részesedéssel rendelkezik – vagyis a vállalkozásban lévő részesedése meghaladja az 50 százalékot – de ez a befektető sem közvetlenül, sem közvetve nem vesz részt a vállalkozás tényleges irányításában, akkor a vállalkozás ez esetben is önálló vállalkozásnak minősül.
3. Abban az esetben ha egy vállalkozás Kk. tv. 19. § 1. pontja szerinti befektetői – függetlenül a tulajdoni részesedés nagyságától – nem működnek vállalkozásként, akkor szintén megvalósul az önálló vállalkozás fogalma.

A függetlenségi kritériumban foglalt érdekeltségi korlátozást a fent felsorolt befektetők részesedése esetén nem kell alkalmazni, vagyis függetlenül attól, hogy a Kk. tv. 19. §. 1. pontjában felsorolt befektetők valamelyike akár 25 százalékot meghaladó részesedéssel rendelkezik egy vállalkozásban, attól még a vállalkozás nincs kizárva automatikusan a kkv kategóriából.

Amennyiben egy vállalkozás kapcsolódó- vagy partnervállalkozásnak minősül, a vállalkozások besorolásánál releváns gazdasági mutatókat az összevont (konszolidált) éves beszámoló alapján, ennek hiányában a vállalkozás nyilvántartása alapján kell meghatározni, melynek során a kapcsolódó vagy partnervállalkozások nyilvántartás szerinti adatait **összesíteni kell** a következők szerint:

Partnervállalkozás esetében a vállalkozás adataihoz hozzá kell adni a vállalkozással partnervállalkozási kapcsolatban lévő vállalkozások adatait, amelyek közvetlenül tulajdonosai az adott vállalkozásnak, vagy közvetlenül az adott vállalkozás tulajdonában vannak. Az összesítés során az adatokat a tőkeérdekeltségi, illetve a szavazati arányok közül a nagyobbak megfelelő arányban kell figyelembe venni. Keresztrészesedés esetén a magasabb százalékot kell alkalmazni.

Például

1. Ha 'A' vállalkozás 40 százalékos részesedéssel rendelkezik 'B' vállalkozásban, szavazati joga viszont csak 35

százalékos, akkor a vállalkozások gazdasági mutatóinak meghatározásakor a (nagyobb) 40 százalékos arányban kell összesíteniük adataikat. Ez azt jelenti, hogy 'A' vállalkozás adataihoz hozzá kell adni 'B' vállalkozás adatainak 40 százalékát, és fordítva is, vagyis 'B' vállalkozás adatait (gazdasági mutatóit) összesíteni kell 'A' vállalkozás adatainak 40 százalékával.

2. Keresztrészesedés esetén, ha 'A' vállalkozás 30 százalékos részesedéssel rendelkezik 'B'-ben, 'B' vállalkozás pedig 35 százalékos részesedéssel rendelkezik 'A'-ban (a szavazati arányok megegyeznek a tulajdoni hányaddal), akkor a vállalkozások adatait a nagyobb részesedés (35 százalék) arányában kell összesíteni.

Az adott vállalkozással partnervállalkozási kapcsolatban lévő vállalkozások adatait a vállalkozások összevont (konszolidált) éves beszámolója alapján, ennek hiányában a vállalkozások nyilvántartásai alapján kell meghatározni. A partnervállalkozások adatainak meghatározása során a partnervállalkozások adataihoz teljes mértékben hozzá kell adni a partnervállalkozásokhoz közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó vállalkozások adatait is, ha ezek az adatok a partnervállalkozások összevont (konszolidált) éves beszámolóiban nem szerepelnek.

Kapcsolódó vállalkozások esetében a vállalkozás adataihoz teljes mértékben hozzá kell adni a vállalkozáshoz közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó vállalkozások adatait, ha az adatok az összevont (konszolidált) éves beszámolóban nem szerepelnek.

Az adott vállalkozáshoz kapcsolódó vállalkozások adatait szintén a vállalkozások összevont (konszolidált) éves beszámolója alapján, ennek hiányában a vállalkozások nyilvántartásai alapján kell meghatározni. A kapcsolódó vállalkozások adatainak meghatározása során a kapcsolódó vállalkozások adataihoz arányosan hozzá kell adni a kapcsolódó vállalkozással olyan partnervállalkozási kapcsolatban lévő vállalkozások adatait, amelyek közvetlenül tulajdonosai a kapcsolódó vállalkozásnak, vagy közvetlenül a kapcsolódó vállalkozás tulajdonában vannak, kivéve, ha ezek az adatok az összevont (konszolidált)

beszámolóban legalább a tőkeérdekeltségi, illetve a szavazati arányok közül a nagyobbak megfelelő arányban már szerepelnek.

Például

'A' vállalkozás 'B' vállalkozásban 60 százalékos részesedéssel rendelkezik tehát többségi tulajdonos, így a két vállalkozás kapcsolódó vállalkozásnak minősül. A 'B' vállalkozásban 'C' vállalkozás is rendelkezik részesedéssel, melynek aránya 30 százalék (megegyezik a szavazati aránnyal), 'B' és 'C' vállalkozás tehát partnervállalkozásnak minősülnek.

Az 'A' vállalkozás besorolásához szükséges adatokat tehát úgy kell meghatározni, hogy a vizsgálandó gazdasági mutatók értékeihez teljes mértékben hozzá kell adni 'B' vállalkozás adatait. A 'B' vállalkozás adatainak meghatározásakor viszont – tekintettel arra, hogy 'B' és 'C' vállalkozás partnervállalkozások – a gazdasági mutatók értékeit 30 százalékos arányban összesíteni kell 'C' vállalkozás azonos adataival. Tehát 'A' vállalkozás adataihoz a 'B' vállalkozás így megkapott adatait kell teljes mértékben hozzáadni.

Problémaként merülhet fel, hogy az eltérő nyilvántartással rendelkező vállalkozások közötti kapcsolódó és partnervállalkozási viszony esetén a besorolás szempontjából figyelembe veendő gazdasági mutatókat miként kell számba venni. Ilyen esetben a gazdasági mutatókat az alábbiak szerint kell összesíteni:

- a nem Eva-alany vállalkozás mutatóihoz a partner- vagy kapcsolódó Eva alany vállalkozások adatai közül csak a foglalkoztatotti létszámadatot kell hozzáadni,
- ha az Eva-alany vállalkozás besorolásáról van szó, akkor a vele partner- vagy kapcsolódó viszonyban álló nem Eva-alany vállalkozás foglalkoztatotti létszámának és pénzügyi adatainak (éves nettó árbevétel, vagy mérlegfőösszeg) hozzáadásával kell az összesítést elvégezni, és az összesített adatok alapján kell az értékhatároknak való megfelelést vizsgálni (az Eva-alanynak az 1. mutató szerinti adata módosul és 2. mutatója is lesz).

Egyéni vállalkozó természetes személynek cégekben fennálló 50% feletti tulajdoni hányada, vagy bármely módon megvalósuló kapcsolódói viszonya esetén ugyanígy kell eljárni.

IV. A kétéves szabály

A Kk. tv-ben található ún. kétéves szabály azt rögzíti, hogy amennyiben egy vállalkozás éves szinten túllépi a meghatározott foglalkoztatotti létszám vagy pénzügyi határértékeket (nettó árbevétel, mérlegfőösszeg), vagy elmarad azoktól, akkor ennek eredményeként csak abban az esetben veszíti el, illetve nyeri el a kkv minősítést, ha **két egymást követő beszámolási időszakban túllépi** az adott határértékeket **vagy elmarad azoktól**.

A Kk. tv. 2005. január 1-jétől hatályos szabályozása szerint **minden vállalkozásnak** az üzleti év első napján fennálló állapot szerint e napra vonatkozóan **be kellett magát sorolnia**. Az újraminősítést az üzleti év első napján rendelkezésre álló, elfogadott utolsó (egyedi, vagy konszolidált) beszámoló (2003-as üzleti évről szóló beszámoló) gazdasági mutatói alapján kellett végrehajtani. Az így elvégzett besorolás a kiindulási alapja a kétéves szabály alkalmazásának, tehát ehhez képest kell vizsgálni a két egymást követő beszámolási időszak mutatóinak alakulását.

A kétéves szabályt figyelembe véve tehát a 2005. január 1-jét követően elfogadott első beszámoló (2004. évi) alapján még nem változik a vállalkozás besorolása, legkorábban csak a kiindulási állapotot (2005. január 1.) követő második elfogadott beszámoló (2005. évi) alapozhatja meg a besorolás változását.

A 2005. évben, illetve azt követően alapított vállalkozásoknál, valamint mindazon esetben, amikor a vállalkozás első üzleti éve a 2005. évben, vagy azt követően kezdődik, a vállalkozás besorolását – figyelemmel a kétéves szabály 2005. január 1-i hatálybalépésére – **az első üzleti éve első napjára** kell meghatározni. A besorolás alapja újonnan alakult vállalkozások esetében mindig az üzleti terv. Ez azt is jelenti, hogy a vállalkozás a várható adatok szerint besorolt kkv marad változatlanul két egymást követő (az első kettő) beszámoló elfogadásáig, esetleg tovább is.

Felmerülhet, hogy adott vállalkozásnak nincs szüksége a besorolására, mert nem kíván a társasági adóbevallásában kkv kategóriához kötött kedvezményt érvényesíteni, vagy valamely adórendszeren kívüli támogatást igénybe venni. Ez esetben pusztán a Kk. tv. 2005. január 1-jével hatályba lépett rendelkezései miatt nem (volt) kötelező a kkv-kénti minősítés megtétele. A besorolást tehát elegendő akkor elkészíteni először, amikor annak valamely kedvezmény,

támogatás miatt jelentősége van, de kiindulásként ilyenkor is a 2005. január 1-jei, 2005-ben vagy azt követően alakult vállalkozásnál az első adóéve első napjára vonatkozó besorolást kell tekinteni.

A vállalkozás besorolásában változás csak akkor következik be, ha a vállalkozásnál a minősítést megalapozó határértékeket két egymást követő beszámoló adatai meghaladják, vagy azoktól elmaradnak. Ha két egymást követő beszámoló adatai egy irányba változnak ugyan, de különböző besorolást tennének lehetővé, akkor mindig a második beszámoló mutatói alapján kell a besorolást megtenni. Ennek megállapítása érdekében a minősítést minden évre szükséges elvégezni.

Például

Ha egy konszolidált beszámolóval nem érintett adózó

- 2009. január 1-jén – a 2007. évi beszámolója, valamint a partnervállalkozásai adatainak összesítésével – nagyvállalkozásnak (kkv-n kívüli vállalkozásnak) minősült,
- 2010. január 1-jén – a 2008. évi beszámolója alapján – nagyvállalkozásnak minősült,
- 2011. január 1-jén – a 2009. évi beszámolója szerinti adatok alapján – kisvállalkozási kategóriába tartozik,
- 2011. december 31-én – 2010. évi beszámolója szerinti adatok alapján – középvállalkozási kategóriába tartozik,

akkor a kétéves szabály alkalmazásával az adózó 2011. december 31-én, az adóév utolsó napján középvállalkozásnak minősül, mivel az első besorolását követő két egymást követő beszámoló (2009. és 2010. évi) adatai alatta maradtak az eredeti besorolást megalapozó 2007. évi beszámoló adatainak. A 2009. és 2010. évi beszámoló adatai ugyan különböző besorolást eredményeznének, de a besorolást az utolsó beszámoló (2010. évi) adatai szerint kell megtenni, miszerint az adózó középvállalkozásnak felel meg.

Ha a besorolást illetően változás következik be, akkor újabb két egymást követő beszámoló viszonylatában vizsgálendő – a két éves szabály szerint – az újabb változás felmerülése. Így határozható meg, hogy a vállalkozás – általános esetben 2005. január 1-i – besorolása két, vagy bármely további beszámolási időszak elteltével változik vagy nem. Addig nem változik egy vállalkozás besorolása, amíg nincs újra két olyan, egymást követő két évre elfoga-

dott beszámoló, amelyekben az adatok meghaladják (mind a két évben) a fennálló besoroláshoz tartozó határértékeket, vagy mind a kettőben alatta maradnak azoknak

Például

Az előző példánál maradván amennyiben az adózó a 2010. évi beszámolója szerinti adatok alapján besorolást vált (középvállalkozási kategóriába kerül), akkor újabb két év, a 2011. és 2012. évi beszámoló viszonylatában kell vizsgálni a határértékeket. Ha a 2011. és 2012. évi beszámoló adatai meghaladják a 2010. évi beszámoló adatait vagy elmaradnak azoktól, akkor újabb besorolásváltás következik be, melynek során a második (2012. évi) elfogadott beszámoló adatai határozzák meg, hogy mely vállalkozási méretkategóriába kerül az adózó 2014. január 1-jén.

A kétéves szabály vizsgálata csak a gazdasági mutatók határértékeire vonatkozik, az állami és/vagy önkormányzati részesedés változására nem alkalmazhatók. Adott vállalkozás – a mutatók értékeitől függetlenül – attól a naptól nem minősül kkv-nak, amely naptól benne az állam és/vagy az önkormányzat részesedésének a 25%-ot meghaladja.

Az evás vállalkozások körében az adóalanyiságukat illetően bekövetkező változás esetén a kkv-kénti besorolásukat az evás üzleti évekre vonatkozóan mindig a létszámadat, a nem evás üzleti évekre pedig a beszámolóból nyerhető adatok (gazdasági mutatók) alapján kell(ett) megállapítani. Így kell eljárni az Eva hatálya alá 2005. január 1-jét követően bekezdülő, illetve az Eva hatálya alól a jelölt időpontot követően – akár év közben, akár a következő év január 1-jével – kikerülő vállalkozás besorolásának a 2005. január 1-jei állapothoz képest történő változása megítélésénél is a kétéves szabály alkalmazása során (a vállalkozás tehát attól függően a létszám-, vagy a többi értékadat alakulását is vizsgálja, hogy az adott időszakban Eva alany volt, vagy nem).

A kkv mérethez kapcsolódó adójogi szabályok

I. Társasági adó

A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao tv.) több

olyan kedvezményt tartalmaz, melyek alkalmazását kifejezetten csak a kkv méretbe sorolható vállalkozások számára biztosítja. A kkv mérethez kapcsolódó kedvezmények jogszerű alkalmazása érdekében a Tao tv. is tartalmaz meghatározást a mikro-, kis- és középvállalkozást illetően. A Tao tv.-ben található definíció (4. § 24. pont) visszautal a Kk. tv-re, illetőleg azon túl a kkv-k közé sorolja az ügyvédi irodát, a végrehajtói irodát, a szabadalmi ügyvivő irodát és a közjegyzői irodát, feltéve, hogy megfelelnek a Kk. tv.-ben foglalt feltételeknek.

A kifejezetten a kkv-k körébe tartozó vállalkozások által igénybe vehető társasági adóbeli kedvezmények a következők:

- Mikrovállalkozások létszámnövelését ösztönző kedvezmény
- Kis- és középvállalkozások beruházási adóalap-kedvezménye
- A kapcsolt vállalkozásokra vonatkozó szabályok kkv-knak biztosított kedvezménye
- A kis- és középvállalkozások beruházási adókedvezménye
- Kkv-k fejlesztési adókedvezménye
- Egyes tárgyi eszközök 100 százalékos értékcsökkenési leírása

A felsorolt kedvezmények alkalmazásakor figyelni kell arra, hogy a Tao tv. mely időpontra vonatkozóan írja elő a vállalkozási méret szerinti besorolásra vonatkozó feltételt, ugyanis van olyan kedvezményszabály, melynél az adóév első napján és van olyan kedvezmény, melynél az adóév utolsó napján kell megfelelni a kkv kategóriának.

A továbbiakban a fent felsorolt, kkv kategóriához kapcsolódó társasági adóbeli szabályokról szeretnék röviden írni.

Mikrovállalkozások foglalkoztatási adóalap-kedvezménye

A Tao tv. 7. § (1) bekezdés y) pontja alapján **az adóév első napján** mikrovállalkozónak minősülő adózó az adóalap megállapításakor választása szerint jogosult adózás előtti eredményét csökkenteni a foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma előző adóévhez viszonyított növekményének és az adóév első napján érvényes havi minimálbér adóévre számított összegének szorzatával. Ezen adóalap-kedvezményt tehát a kkv kategórián belül is csak a mik-

rovállalkozások vehetik igénybe, a kisvállalkozások illetve a középállalkozások ezt az adóalap-módosító tételt nem alkalmazhatják.

Az érvényesítés feltétele, hogy az adózó foglalkoztatottainak átlagos állományi létszáma a megelőző adóévben legfeljebb 5 fő volt, valamint az adózónak az adóév utolsó napján nincs az állami vagy önkormányzati adóhatóságnál nyilvántartott adótartozása.

Az e szabály szerint igénybe vett adóalap-kedvezmény és a hatályos társasági adókulcs szorzata az állami támogatásokra irányadó rendelkezések alkalmazásában csekély összegű (de minimis) támogatásnak minősül, ezért az adóalap-kedvezmény alkalmazásánál figyelni kell az 1998/2006/EK bizottsági rendeletben foglalt feltételekre is.

Ha az adózó igénybe vette a mikrovállalkozások foglalkoztatási adóalap-kedvezményét és utólag átlagos állományi létszáma csökken, akkor ahhoz a Tao. tv. 8. § (1) bekezdés v) pontja alapján szankció kapcsolódik, miszerint az adóévben az adóalap megállapítása során növeli adózás előtti eredményét az átlagos állományi létszám előző adóévhez viszonyított csökkenése és a megelőző adóév első napján érvényes havi minimálbér adóévre számított szorzatának 120 százaléka, de legfeljebb a mikrovállalkozás által a foglalkoztatotti létszám növelése miatt igénybe vett adóalap-kedvezmény 120 százaléka.

Beruházási adóalap-kedvezmény

Az **adóév utolsó napján** kkv-nak minősülő adózót külön adóalap-kedvezmény illeti meg a Tao tv-ben meghatározott beruházások értéke után. A kedvezmény igénybevételéhez az adóév utolsó napján kell megfelelni a besorolási feltételeknek.

Az adóalap-kedvezmény alapjául szolgáló kedvezményezett beruházások a következők:

- a) a korábban még használatba nem vett ingatlan (ide nem értve az üzemkörön kívüli ingatlant) üzembe helyezése érdekében elszámolt adóévi beruházások értéke,
- b) az ingatlan bekerülési értékét növelő adóévi felújítás, bővítés, rendeltetés-változás, átalakítás értéke,
- c) a korábban még használatba nem vett, a műszaki berendezések, gépek, járművek közé sorolandó tárgyi eszköz üzembe helyezése érdekében elszámolt adóévi beruházások értéke,

d) az immateriális javak között állományba vett, korábban még használatba nem vett szellemi termék bekerülési értéke.

A leírható kedvezmény nem haladhatja meg a vállalkozás adózás előtti eredményét, és nem lehet több 30 millió forintnál.

Az adóalap-kedvezményt csak abban az adóévben alkalmazhatja az adózó, amely adóév egészében valamennyi tagja (részvényese, üzletrész-tulajdonosa) kizárólag magánszemély volt. Nem akadály a kedvezmény igénybevételének, ha az adózó saját üzletrésszel rendelkezik (vagyis az adózó tagja saját magának), illetve ha MRP szervezet van a tagjai között.

Az adóalap-kedvezmény (az ingatlanon végzett felújítás kivételével) kizárólag a korábban még használatba nem vett tárgyi eszközök üzembe helyezését szolgáló beruházások, valamint a korábban még használatba nem vett, az immateriális javak között az adóévben állományba vett szellemi termék bekerülési értéke alapján vehető igénybe.

Az ingatlanok között kimutatott bérbe vett ingatlanokon végzett és aktivált beruházás és felújítás is jogosít adóalap-kedvezményre, így a bérlő a bérelt ingatlan felújítása után is csökkentheti adóalapját ezen a címen, viszont az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megszerzése esetén nem csökkenthető az adóalap. Csak olyan ingatlanok a beruházási értékét lehet figyelembe venni a kedvezmény érvényesítésekor, amely ingatlan a vállalkozási tevékenységet közvetlenül szolgálja.

Nem élhet az adózó az adózás előtti eredmény csökkentésének lehetőségével

- az üzemkörön kívüli ingatlan beszerzését, előállítását vagy felújítását, átalakítását, bővítését szolgáló beruházás esetében
- az ültetvény üzembe helyezését, vagy felújítását, bővítését, rendeltetés-változtatását, átalakítását szolgáló beruházás esetében
- a hibás teljesítés miatt a jótállási időn belül cserébe kapott tárgyi eszköz, szellemi termék bekerülési értékére, ha a cserére visszaadott tárgyi eszközre, szellemi termékre az adózó igénybe vette az adóalap-kedvezményt.

A kedvezmény igénybevétele az adózó döntésén múlik, ezért ez a döntés később önellenőrzéssel nem változtatható meg. Önellenőrzésre csak akkor van lehetőség, ha az adózó

nem felelt meg a személyi feltételeknek vagy nem kedvezményezett beruházás alapján csökkentette az adóalapját.

A kkv-k által igénybe vett beruházási adóalap-kedvezménynek a társasági adókulccsal (10/19 %) számított értéke (a kedvezmény adótartalma) az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések alkalmazásában, az 1857/2006/EK mezőgazdasági csoportmentességi rendelet 4. cikkében foglaltak szerint vehető igénybe, amennyiben a beruházás elsődleges mezőgazdasági termelést szolgál. Minden más esetben – az adózó választása szerint – az adóévben igénybe vett csekély összegű (de minimis) támogatásnak minősül, vagy a 800/2008/EK általános csoportmentességi rendeletben foglaltak szerinti támogatásnak kell tekinteni.

Az igénybe vett kedvezményhez a Tao tv. 8. § (1) bekezdés u) pontjában kapcsolódik egy szankciós rendelkezés, miszerint növeli az adózás előtti eredményt azon beruházás, szellemi termék bekerülési értékéből az adózás előtti eredmény csökkentéseként elszámolt összeg kétszerese, amely beruházás alapján az adózó igénybe vette a kis- és középvállalkozások adóalap-kedvezményét, ha

- az adózó a beruházást (kivéve az ültetvényt) négy adóéven belül nem helyezi üzembe vagy
- négy adóéven belül nem kedvezményezett tárgyi eszközként helyezi üzembe a beruházást, illetve
- az adózó a beruházás révén üzembe helyezett tárgyi eszközt négy adóéven belül forgóeszközzé, vagy nem kedvezményezett tárgyi eszközzé sorolja át, vagy
- elidegeníti (természetbeni juttatásként átadja, értékesíti, apportálja, térítés nélkül átadja, valamint pénzügyi lízing keretében, részletfizetéssel, halasztott fizetéssel átvett eszközt a szerződés szerinti feltételek teljesülésének megghiúsulása miatt 2001. július 3-ától visszaadja).

A kapcsoló vállalkozásnak minősülő kkv-kra vonatkozó rendelkezések

A kapcsoló vállalkozások között alkalmazott árak módosítására vonatkozó rendelkezéseket (Tao tv. 18. §) az adózónak akkor kell figyelembe vennie, ha a kapcsoló vállalkozásával (Tao tv. 4. § 23. pont) kötött szerződésében a szokásos piaci árnál magasabb vagy

alacsonyabb (áfa nélkül számított) ellenértéket alkalmaz. Az adóalap-módosítás mindig a kapcsoló vállalkozások között ténylegesen alkalmazott ellenérték és a szokásos piaci ár különbözetére vonatkozik.

A kapcsoló vállalkozásokra vonatkozó szabályok között szintén található a Tao tv-nek a kkv mérethez kapcsolódó rendelkezése. A szokásos piaci ártól eltérő ár alkalmazása kapcsán előírt adóalap-módosító rendelkezéseket nem kell alkalmazni, ha **az adóév utolsó napján** kkv-nak minősülő adózók a közös beszerzés és értékesítés érdekében létrehozott olyan kapcsoló vállalkozással kötnek tartós szerződést, amely kapcsoló vállalkozásban a kkv-k szavazati joga együttesen meghaladja az 50 százalékot, és e kapcsoló vállalkozások közötti tartós szerződések révén a versenyhátrány megszüntetését kívánják elérni. Ilyen esetben ugyanis az ügyletkötés és a teljesítés körülményei a rendes piaci körülményekkel nem hasonlíthatók össze.

A kapcsoló vállalkozásoknak az adóbevallásuk benyújtásáig el kell készíteni a transzferár-nyilvántartásukat a szokásos piaci ár meghatározásával összefüggő nyilvántartási kötelezettségről szóló 22/2009. (X.16.) PM rendelet előírásai alapján. A PM rendelet szerinti nyilvántartási kötelezettség csak a gazdasági társaságokra, egyesületekre, európai részvénytársaságokra, európai szövetkezetekre, szövetkezetekre és külföldi vállalkozókra vonatkozik, azonban nem terjed ki **az adóév utolsó napján** mikro- és kisvállalkozásnak minősülő adózókra. Tehát a nyilvántartási kötelezettség csak a közép- vagy nagyvállalkozásokra vonatkozik. Az adóév utolsó napján mikro-, illetve kisvállalkozásnak minősülő adózók mentesülnek ugyan a nyilvántartási kötelezettség alól, de a Tao tv-ben foglalt korrekciós előírások ugyanúgy vonatkoznak rájuk, mint a közép- és nagyvállalkozásokra.

A kis- és középvállalkozások adókedvezménye

A Tao tv. 22/A §-a alapján az adózó a 2000. december 31-ét követően megkötött hitelszerződés (ideértve a pénzügyi lízinget is) alapján tárgyi eszköz beszerzéséhez, előállításához pénzügyi intézménytől igénybe vett hitel kamata után adókedvezményt érvényesíthet. Az adókedvezménnyel csak azok az adózók élhetnek, akik **a hitelszerződés megkötése adóévének utolsó napján** kisvállalkozásnak (ideértve a mikro-vállalkozást is) vagy középvállalkozásnak minősülnek.

Az igénybe vehető adókedvezmény mértéke a fent felsorolt célokra felvett hitel kamatának a 40 százaléka, azonban adóévenként nem haladhatja meg a 6 millió forintot. Az adókedvezmény igénybe vétele szempontjából felső korlátot jelent még, hogy annak összege nem lehet több a 100 százalékos és a 80 százalékos adókedvezményekkel csökkentett adó 70 százalékánál.

Az adózó az adókedvezményt abban az adóévben veheti igénybe, amelynek utolsó napján a tárgyi eszköz nyilvántartásában szerepel, illetve utoljára abban az adóévben lehet igénybe venni, amelyben a hitelt az eredeti (még nem módosított) szerződés szerint vissza kell fizetni.

Az adókedvezmény összege az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések alkalmazásában, ha

- a beruházás elsődleges mezőgazdasági termelést szolgál, az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termékek előállításával foglalkozó kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásra történő alkalmazásáról szóló 1857/2006/EK rendelet 4. cikkében foglalt vehető igénybe,
- minden más esetben az adózó választása szerint az adóévben igénybe vett csekély összegű (de minimis) támogatásnak minősül, vagy a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásra vonatkozó bizottsági rendeletben foglalt szerinti támogatásnak tekintendő.

Az igénybe vett adókedvezményt az adózó késedelmi pótlékkal növelten köteles visszafizetni, ha

- a hitelszerződés megkötésének évét követő négy éven belül a beruházást nem helyezi üzembe, kivéve, ha az üzembe helyezés elháríthatatlan külső ok miatti megrongálódás következtében maradt el,
- a tárgyi eszközt üzembe helyezésének adóévében vagy az azt követő három évben elidegeníti (az adókedvezmény esetében is a tárgyi eszköz értékesítése, apportálása, térítés nélküli átadása és természetbeni juttatásként történő átadása minősül elidegenítésnek).

Kkv-k fejlesztési adókedvezménye

A fejlesztési adókedvezmények sorában a Tao. tv. 22/B. § (1) bekezdésének j) pontja emeli ki külön a kedvezmény igénybevételének feltételeként a kkv besorolást. E szerint

a kkv-k az általuk megvalósított, jelenértéken legalább 500 millió forint értékű tárgyi eszköz beruházás üzembe helyezése és üzemeltetése esetén adókedvezményt igényelhetnek, és ennek érvényesítéséhez kedvezményes létszám- illetve bérköltség növelési kötelezettség is kapcsolódik. Az üzembe helyezett és azt követően három évig üzemeltetett beruházáshoz kapcsolódó adókedvezmény igénybevételének feltétele, hogy a foglalkoztatottak állományi létszáma kisvállalkozásnál legalább 20 fővel, középvállalkozásnál 50 fővel (a 2009-ig hatályos 150 fő vagy 75 fő helyett), vagy az évesített bérköltség kisvállalkozásnál az adóév első napján érvényes minimálbér ötvenszeresével, középvállalkozásnál százszorosával (a 2009-ig hatályos hatszázszoros vagy háromezszázszoros bérköltség helyett) haladja meg a bázislétszámot, illetve a bázis bérköltséget.

A bázislétszám és a bázis bérköltség meghatározásához is választási lehetőséget biztosít a Tao. tv. Az adózó a bázisadatok a beruházás megkezdését megelőző adóév adatai alapján vagy – választása szerint – a beruházás megkezdését megelőző három adóév évesített adatai számtani átlagának alapulvételével határozhatja meg.

A fejlesztési adókedvezmény érvényesítésének alapvető feltétele a beruházás adatainak a Kormány felé történő bejelentése illetve bizonyos költségvolumenű beruházások esetén a Kormány felé történő kérelem benyújtása.

Az adókedvezményt az adózó a beruházás üzembe helyezését követő adóévben- vagy döntése szerint a beruházás üzembe helyezésének adóévében – és az azt követő kilenc adóévben, legfeljebb a bejelentés, illetve a kérelem benyújtásának adóévet követő tizennegyedik adóévben veheti igénybe. Az adókedvezmény igénybe vételénél figyelni kell a Tao. tv-ben foglalt korlátra, miszerint a fejlesztési adókedvezmény a „80 százalékos” adókedvezmények közé tartozik.

A fejlesztési adókedvezmény igénybevételének feltételeit és szabályait a Tao. tv-en túl a fejlesztési adókedvezményről szóló 206/2006. (X.16.) Kormányrendelet tartalmazza.

100 százalékos értékcsökkenés a leghátrányosabb helyzetű kistérségben

A Tao tv. 1. számú mellékletében található szabályozás szerint **az adóév utolsó napján** mikro-, kis- és közép-

vállalkozásnak minősülő adózó a korábban még használatba nem vett, a műszaki gépek, berendezések és a járművek között nyilvántartott tárgyi eszköz bekerülési értéke esetében 100 százalék értékcsökkenési leírást érvényesíthet, amennyiben a tárgyi eszköz a jogszabályban megnevezett leghátrányosabb térségek, települések valamelyikében helyezí üzembe. E kedvezményes elszámolási lehetőség a személygépkocsi esetében nem alkalmazható.

Ha a mikro-, kis- vagy középvállalkozás élt ezen kedvezményes elszámolás lehetőségével, akkor a tárgyi eszköznek az adóalap megállapításakor az adózás előtti eredmény csökkentéseként elszámolt bekerülési értékének 1 százaléka (jármű esetében 3 százaléka):

- elsődlegesen mezőgazdasági termelést szolgáló beruházás esetében az EK szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termékek előállításával foglalkozó kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló 1857/2006/EK tanácsi rendeletben foglalt támogatásként vehető igénybe
- elsődlegesen nem mezőgazdasági termelést szolgáló beruházás esetében, az adózó választása szerint, vagy az adóévben igénybe vett csekély összegű (de minimis) támogatásnak minősül, vagy a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra vonatkozó bizottsági rendelet szerinti állami támogatásnak tekintendő.

1. Innovációs járulékkal kapcsolatos szabályozás

A 2012. január 1-jétől hatályos KTIA tv. 3. § (1) bekezdése szerint e törvény hatálya alá tartozik – és így 0,3 százalékos innovációs járulékfizetésre kötelezett – a belföldi székhelyű, a Szt. hatálya alá tartozó gazdasági társaság az alábbiakban meghatározott kivétellel.

A KTIA tv. 3. § (2) bekezdése szerint nem tartozik e törvény hatálya alá – tehát nem kötelezett innovációs járulék fizetésére – a Kk. tv. szerint kis- vagy mikrovállalkozásnak minősülő gazdasági társaság, továbbá a Magyar Nemzeti Bank, a Magyar

Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., továbbá a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter felügyelete alá tartozó, a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdasági társaság.

A 2011-es szabályozáshoz képest a KTIA tv legjelentősebb 2012. évi változása, hogy a 3. § (2) bekezdésében hatályon kívül helyezték a Kk. tv. 3. § (2)-(3) bekezdésére történő hivatkozást, így az innovációs járulékfizetési kötelezettség megállapításánál **a Kk. tv. egészét alkalmazni kell a vállalkozások besorolásánál.**

Így a besorolásnál a foglalkoztatotti létszám és a nettó árbevétel vagy mérlegfőösszeg vizsgálata mellett figyelemmel kell lenni:

- a vállalkozásban az állam és/vagy az önkormányzat tulajdoni részesedésére
- az önálló vállalkozás, a partnervállalkozás és a kapcsolódó vállalkozás fogalmi meghatározására, továbbá a mutatóértékek arányosan növelt, összesített, illetve - konszolidált beszámoló lévén - összevont számbavételére, ill.
- a kétéves időkorlátra, azaz az adatok határértékektől való eltérését (azok túllépését/azoktól való elmaradását) két beszámolási időszak viszonylatában kell vizsgálni.

Az innovációs járulék-kötelezettség illetve mentesség megítélése szempontjából tehát már nem csak a két mutatóérték, valamint már nem csak azoknak az adott vállalkozás szintjén történő vizsgálata szükséges. Ez azt eredményezi, hogy a Tao. tv.-ben használt kkv fogalom lényegében megegyezik az innovációs járulékfizetés alól mentesített kkv-k körével.

Végül a vállalkozások besorolásával foglalkozó cikkemet Günter Verheugennek, az Európai Bizottság egyik alelnökének a gondolataival zárnam:

„A mikro-, kis- és középméretű vállalkozások jelentik az európai gazdaság motorját. A munkahelyteremtés lényeges forrását képezik, vállalkozó szellemet és innovációt teremtenek az EU-ban, és így döntő fontosságúak a versenyképesség erősítése és a foglalkoztatás szempontjából. A 2005. január 1-jén életbe lépett új kkv-meghatározás nagy lépést jelent a kkv-k jobb üzleti környezete felé, és a vállalkozás, a beruházások és a növekedés elősegítését célozza.”

NÉMETH VIKTÓRIA